

langs een grasberm, waar ze hun prooi vingen. Eenige van de vlindertjes, die ik haar afhandig maakte, werden welwillend door de H.H. P. Haverhorst en Snellen gedetermineerd. Het waren meest grasmotten, Crambiden (fig. 17), *Crambus culmellus* en *C. tristellus*, bovendien *Sciaphila longana* en *Eupithecia satyrata*.

Een woord van hartelijke dank aan alle specialiteiten, die mij bij het determineeren behulpzaam waren. Zonder hun steun had ik dit zoo interessante graafwespengeslacht niet bij u kunnen inleiden.

Breda.

B. E. BOUWMAN.

TINGIEFOUROE, DE GIER.

ENZAAM zat hij daar op z'n lievelingsplek boven in den dooden parawaboom. 't Was nog vroeg in den morgen, toen „Tingiefouroe,”¹⁾ de gier, ontwaakte. Langzaam haalde hij den vederloozen kop onder de vleugels uit te voorschijn en keek van z'n verheven zetel eens in het rond. Een zacht briesje deed zijn rug-veeren nu en dan overeind staan, terwijl de opkomende zon hem hare milde stralen toezond. Behaaglijk spreidde hij zijne vlerken even uit, gaapte eens en bleef droomerig voor zich uitkijken.

Plotseling, als bij ingeving, spreidde hij voor den tweeden maal zijne krachtige vleugels uit, verhief zich door een paar vlugge slagen boven den boom en zweefde dan als een onzekere areoplaan verder, nu eens aan deze zijde overhellend, dan weer aan gene zijde eene halve buiteling makend. Slechts nu en dan zijne vleugels bewegend, bleef hij geruimen tijd voortzweven. Dan opeens steeg de zwarte vogel pijlsnel omhoog, steeds hoger en hoger, zoodat het bloote oog hem nauwelijks meer volgen kon. Als een klein stipje aan den hemel, slechts zichtbaar, wanneer een witte wolk den achtergrond uitbeeldde, zwierf hij nu in groote kringen boven zijn gebied rond.

Tingiefouroe, de Gier.

Aan den oever van de kreek lag onder de struiken het lijk van een hertje, dat eenige dagen van te voren, in z'n slaap door een vallenden woudreus verrast was geworden en zich, zwaar gewond, uit het bosch had begeven, om op een rustig plekje te kunnen sterven. Om tegen vijandelijke aanvallen beveiligd te zijn, was het diertje tusschen eenige struiken gekropen, welke hem totaal aan het oog van rondzwervende

¹⁾ »Tingiefouroe«, het Neger-engelsche woord voor den gier, is afgeleid van het Engelsche: »Stinking Fowl«. De Hollandsch sprekende bewoners in Suriname noemen hem dan ook »Stinkvogel«.

roovers onttrokken. Na vele smartelijke uren, ontfermde de dood zich tenslotte over hem. Twee dagen gingen kalm voorbij en ook des nachts waren geen roofdieren in de nabijheid gekomen van het doode dier en het leek of het natuurlijke graf voor schending bewaard zou blijven.

De zon had zich nu boven het parawabosch vertoond en gaf den kreekoever een vroolijk aanschijn.

In het geelbruine water sprong nu en dan een vischje omhoog, terwijl aan den oever een prachtige, witte sabakoe (sneeuw witte reiger: *Leucophoyx candissima*, Gm.) in het slijk stond en aandachtig voor zich uit in het water tuurde. Iets verder stak een kaaimannensnuit even boven het watervlak uit, terwijl een paar loerende, geelbruine oogen in de richting van den visschenden vogel staarden.

Plotseling vloog de reiger met een rauwen kreet weg, om zich eenige meters verder weder op een naar het water overhangenden tak neer te zetten.

Eene groote, grijsblauwe schaduw gleed over het water en verdween even plotseling als ze gekomen was.

Even later was ze er weer; toen plots zag men een grooten, zwarten vogel rakelings over de toppen der struiken scheeren, weer omhoog gaan, terugkeeren, dalen tot bijna aan het water, om bij de struiken aan den oever opeens weer te stijgen. Eenige malen werd die manoeuvre herhaald, totdat op een gegeven oogenblik de zwevende houding veranderde en de vleugels loodrecht omhoog gingen; een paar stevige pooten werden uitgestoken en op een eenigszins logge wijze landde de vogel op eenen tak.

't Was Tingiefouroe, de gier, die van uit de hoogte neergedaald, aangetrokken door iets onzichtbaars, zich aan den oever neergezet had.

Nauwelijks zat hij daar, toen heel in de verte een stip, die naderbij scheen te komen, hem even had doen omhoog zien. Een tweede gier vloog nu met wijde cirkels om den eersten, nam daarna eene schuine wending en liet zich eveneens op een struik neer. Onhandig met de wieken slaande, trachtte hij op den op en neer zwiependen tak het evenwicht te bewaren, wat hem tenslotte gelukte.

Meer zwarte vogels naderden; van alle windstreken kwamen ze vandaan.

Tingiefouroe zat eerst een poosje geduldig tusschen hen in voor zich uit te turen, waarna hij omlaag sprong naar een groepje heesters vlak onder den struik.

Met een schor geluid stak hij den kop onder het gebladerte en pikte naar iets, nog een maal en nog eens, totdat hij met welgevallen iets naar binnen slokte.

Dit was nu het sein ook voor de andere gieren, want de een na den ander kwamen ze nu naderbij, enkelen vechtend om den voorrang, anderen waardig er heen stappend op een eigenaardige manier kop en staart bewegend, weer anderen vlogen eerst op, om dan pardoës tusschen een groepje collega's neer te ploffen, wat den vermetele vaak een goede plaats bezorgde.

Nu en dan klonk een doffe kreet en zag men twee of drie der vogels met een stuk vleesch of ingewand in den bek om het bezit er van vechten. Dan

weer vloog er een op met een eind darm in den snavel, zette zich neer op eenen tak en begon de lekkernij met een gulzigheid, vreeselijk om aan te zien, naar binnen te werken. Een hongerige vriend zag dit en vloog plotseling op hem aan, terwijl het hem nog juist gelukte een stukje van den darm te bemachtigen. Eenige rukken en — de reeds half ingeslokte darm was van eigenaar verwisseld.

Meer gieren kwamen; de sterkeren hadden den voorrang, terwijl enkele minder gelukkigen in wachtende houding achter hen stonden. Nu en dan probeerde er eentje iets weg te kapen, wat maar zelden met succes bekroond werd.

Tingiefouroe had zich zelden zoo te goed gedaan; zijn kop eclipseerde nu en dan in de buikholte van het doode hert, om er dan, vaak besmeurd met

bloed, weer uit te komen met een of andere lekkere beet in den bek, welke hij dan even gulzig als de anderen naar binnen schrokte. Zijn honger was reeds lang gestild, toch moest hij meer eten, dat sprak van zelf. Zoo'n buitenkansje had je niet vaak en weer verdween de kop in het hertelichaam. Ten laatste kón hij echter niet meer, — graag had hij nog wat van die lever gehad of dien slokdarm naar binnen gepeuzeld, maar voor dezen keer zou hij het hierbij maar laten. Aamechtig hijgend, vloog hij met loome vleugelslagen naar den dooden parawaboom en bleef daar met neerhangende vleugels en geopenden bek suf voor zich uit zitten staren.

De een na den ander kwam hem weldra gezelschap houden, zoodat de boom tenslotte vol zat met te copieus gedineerd hebbende gieren.

De dieren zaten er als wezenloos; niets om hen heen interesseerde hen. Weinig hadden ze nu van de koningen der lucht, wier vliegkunst iederen aviateur in verrukking zou brengen.

De gieren zijn schuwe, lafhartige vogels, die bij dag eenzaam naar voedsel omzien, doch in kleine groepen op bepaalde plaatsen, meestal boomen, overnachten.

Hoe bevallig en sierlijk hun vlucht is, hun gang is leelijk. Alle loopen eenigszins huppelend en bewegen daarbij hunne koppen en staarten op vreemde wijze op en neer.

Hun vlucht is krachtig; snel en recht als ze naar een of ander kreng toevliegen. Toch zeilen ze soms in breede cirkels rond en schijnen meer te zweven dan te vliegen. Vooral bij regenachtig weder kan men de gieren op hun best zien, spiraalsgewijze hoog in de lucht stijgende, om eindelijk in de wolken te verdwijnen.

Zijn ze echter natgeregend, dan ziet men ze vaak, met uitgespreide vleugels op een of anderen boom in de zon zitten, hunne natte vederen drogend.

Dikwijls heb ik deze vogels in hunne vlucht gadegeslagen en bewonderd. 't Was dan ook de moeite waard te zien, hoe ze bij zwaren wind in cirkels rondvlogen of in vliegende vaart op den wind schenen te drijven.

Het lichaam nu eens rechts, dan weer links werpende, stijgen ze vertikaal tegen den wind op, balanceeren dan eenigen tijd, om eensklaps uiterst snel door den wind meegesleept te worden. Een eind verder vermindert hunne vaart en beschrijven ze met zichtbare moeite een halven cirkel om den kop weder naar den wind toe te keeren.

Te verklaren is het, hoe de gieren met den wind mede vliegen, maar hoe ze, bijna zonder hunne vleugels te bewegen tegen den wind op naar boven stijgen, is me tot nu toe een raadsel.

De Surinaamsche ornitholoog Penard schrijft hierover:

„Nemen we als voorbeeld een vlieger, die aan een touw bevestigd, ook tegen den wind in naar boven stijgt, dan nog wordt de vlucht van den Gier er niet door verklaard. Toch kan een schip, al zeilende tegen den wind in laveeren, maar dan biedt het water een steun, die in de lucht ontbreekt.”

Behalve over hun vlucht en scherp gezicht, staat men verbaasd over hun reukzintuig. Hoog in de lucht zwevend, ruiken ze een kreng, dat geheel onzichtbaar voor het oog is.

Meermalen begroef ik dieren (b. v. een paar centimeter onder aarde), die toch door de gieren gevonden werden. De eene vogel volgt de bewegingen van den ander, vandaar dat bij het ontdekken van een dood lichaam binnen korten tijd een groot aantal bij elkander verzameld zijn. De nederdaling uit de lucht geschiedt bijna loodrecht en gaat vergezeld van een sterk gesuis.

Gieren zijn de vuilnisopruimers der tropen en zijn dus zeer nuttig. De wet erkent dit dan ook en straft dengene, die een dezer vogels doodt, met fl 5.— boete.

Spreekwoordelijk is hunne gulzigheid. Ongelooflijk snel kunnen ze rottende karkassen in hunne magen doen verdwijnen. Men beweert, dat een volwassen paard of os na drie dagen geheel ontdaan is van het vleezige. Gieren vreten soms zooveel, tot ze tot loopen of vliegen niet meer in staat zijn en naast het aas gaan liggen. Het is bij hen overvloed of honger; meermalen zwerven ze dagen lang rond zonder eenig voedsel. Dikwijls bevechten ze elkaar op het lichaam van een kreng, welke vechtpartij steeds vergezeld gaat van een schor geluid. Wanneer een gier een kreng heeft gevonden, dan pikt hij het eerst de oogen uit en scheurt den buik open, zoo deze reeds tot ontbinding is overgegaan. De andere gieren wachten op dit oogenblik en nemen nu eveneens deel aan het diner.

Is de huid te hard om opengepikt te worden dan wordt eenigen tijd gewacht op het verder verloop van het rottingsproces, waarna de operatie een aanvang kan nemen.

Ik zag eens een troepje gieren dagen lang op een dooden kaaiman zitten, totdat op zekeren dag het harde pantser van den waterbewoner (aan de buikzijde) door ontbinding van elkaar barstte en de gieren hun maaltijd konden aanvangen. Kwam er een windvlaag, dan spreidden ze hunne vleugels uit en zeilden zoo eenigen tijd voort.

Wanneer een gier bezig is een kreng op te peuzelen, vergeet hij vaak zijne aangeboren schuwheid.

In de stad Paramaribo kan men dezen vogel overal, doch vooral bij het abattoir, vinden.

Men ziet ze ook vaak op de daken der huizen zitten, om daar met hangende of geheel uitgespreide vleugels en half geopende oogen van hun maaltijd uit te rusten. Wat echter erger is, hun afval komt door de dakgoten in het drinkwater terecht; vele gebouwen hebben dan ook z.g. „stinkvogelafweerders”, bestaande uit lange stukken ijzerdraad, die van den eenen naar den anderen hoek, ongeveer twee decimeter boven den nok gespannen worden, hetgeen den gieren belet zich hier neer te zetten.

Aangename odeur verspreidt zoo'n dier natuurlijk niet. Er is een Surinaamsch spreekwoord, dat zegt: „De Stinkvogel verspreidt bij zijn leven reeds geen aangename geur, laat staan, wanneer hij dood is.”

Men beweert, dat de allesopetende gieren elkanders doode lichamen nimmer opvreten.

Suriname, Plantage „Wederzorg”.

J. M. F. DUBOIS.